

Världshandel med papperskedjor

Material: dagstidningar, färgat papper, saxar, lim, linjaler, blyertspennor, stansar

I denna övning konkretiseras olika utmaningar i handeln mellan länder med väldigt olika resurser. Dela in eleverna i fem grupper med ca fem personer i varje grupp. De olika grupperna får material för produktion av papperskedjor enligt följande:

Grupp	Ark ur dagstidning	Ark färgat papper	Saxar	Limstift	Blyerts-pennor	Linjaler
1	1 st.	1 st.	5 st.	5 st.	5 st.	5 st.
2	4 st.	1 st.	3 st.	3 st.	3 st.	-
3	6 st.	-	2 st.	2 st.	-	2 st.
4	10 st.	-	-	-	1 st.	1 st.
5	15 st.	8 st.	-	-	-	-

Berätta för grupperna att de representerar olika länder. Deras uppgift är att tillverka papperskedjor med fem pappersringar var, som sedan kan säljas på världsmarknaden. Grupperna tjänar fem mynt för varje kedja.

Kedjorna säljs åt läraren, som representerar marknaden för kedjor. Det behöver inte understrykas att resurserna är ojämlikt fördelade mellan grupperna. Resurserna bara råkar vara fördelade på detta sätt, men grupperna får givetvis göra byten sinsemellan. Också de pengar man tjänat in kan användas för att köpa material av de andra grupperna, men om detta bör man anmäla till bokföraren (läraren).

För varje ring behövs en pappersremsa som är exakt 20 cm lång och 3 cm bred. Ringarna sätts ihop så att exakt 2 cm av den ena änden limmas över den andra änden. Varje kedja skall ha fem ringar. Ringar som har fel längd, fel bredd eller är ojämnt klippta duger inte på marknaden - de uppfyller inte standarderna. Anefter att kedjorna säljs bokför läraren ländernas intäkter på tavlan.

Övningens gång:

Efter att eleverna fått anvisningarna har de 10-15 minuter tid på sig att sinsemellan föra handel och tillverka kedjor. Sedan meddelar läraren att världsmarknadspriset sjunker till tre mynt per kedja, på grund av det höga utbudet.

Fem minuter senare meddelar läraren att priset på kedjor gjorda av tidningspapper sjunker till ett mynt per kedja på grund av överproduktion. Men efterfrågan på kedjor gjorda av färgat papper har ökat, och därför är de igen värda fem mynt per styck.

Ytterligare fem minuter senare meddelar läraren att det utvecklats en ny produktionsteknik: kedjornas ringar kan nu också stansas ihop. Kvalitén på de stansade kedjorna är bättre och de kostar därför 15 mynt mera per styck än de limmade kedjorna (alltså 16 mynt för kedjor av tidningspapper och 20 mynt för kedjor av färgat papper). Till salu finns det fem stansar som kan köpas av läraren. Läraren prissätter stansarna så att bara de rikaste grupperna har råd att köpa en sådan.

Därefter fortsätter övningen ännu i 5-10 minuter. Då tiden har gått stoppas handeln och gruppernas förtjänster fastställs.

Till sist kan ni diskutera spelets gång och hur övningen hänger ihop med den verkliga världshandeln:

- Vilken grupp tjänade mest pengar? Vilken tjänade minst? Varför?
- Hurdan var arbetsfördelningen och samarbetet inom grupperna? Förekom det samarbete mellan olika grupper?
- Hur påverkade de sjunkande priserna de rikaste grupperna? Hur påverkades de fattiga?
- Vilka grupper hade råd att skaffa den nya teknologin, alltså stansen?
- Varför ledde den nya teknologin till att de rika grupperna blev ännu rikare, medan de fattiga förblev fattiga?

Källa: *Education for Development*